

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

19 FEBRUARI 1996

ONTWERP VAN DECREET

**tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap
in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden
inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn,
ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Fred Dielens**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;
de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;
de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;
de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;
de heer Paul Van Grembergen ;
mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Herman Candries, Paul Dumez, Jef Van Looy, Marc Van Peel, Johan Weyts ;
de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;
de heren Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;
de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;
mevrouw Nelly Maes ;
de heer Johan Malcorps.

Zie :

86 (BZ 1995)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995 werd door de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden besproken op data van woensdag 6 december 1995, donderdag 8 februari 1996 en woensdag 14 februari 1996. De bijeenkomst van donderdag 8 februari betrof een hoorzitting met een aantal genodigden uit de taalkundig-culturele sector. Het ontwerp van decreet werd in de Commissie goedgekeurd tijdens haar bijeenkomst van 14 februari 1996.

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

I.1. ALGEMENE SITUERING

De minister-president opent zijn betoog met het situeren van het nieuwe culturele verdrag in de context van de rechtstreekse relaties van volkenrechtelijke aard tussen Nederland en Vlaanderen.

Toen Vlaanderen het verdragsrecht kreeg, rees de vraag of de prioritaire relaties tussen Nederland en Vlaanderen in een nieuwe juridische vorm gegoten dienden te worden, bijvoorbeeld in de vorm van een breed samenwerkingsverdrag. De Nederlandse regering pleitte van haar kant voor een vernieuwd en verruimd cultureel verdrag in opvolging van het Belgisch-Nederlands cultureel verdrag van 1946.

Het nieuwe culturele verdrag kwam uiteindelijk tot stand ingevolge de afspraken gemaakt tussen de Nederlandse en Vlaamse minister-presidenten in Den Haag op 1 december 1994, en situeert zich in het kader van de politieke verklaring tot nauwe samenwerking die beide regeringen op 17 januari 1995 in Antwerpen hebben ondertekend.

Het nieuwe verdrag beoogt culturele samenwerking in de meest uitgebreide zin. Dat wil zeggen een samenwerking "sui generis", die op die manier afwijkt van het klassieke patroon van culturele verdragen.

I.2. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET VERDRAG

In het eerste artikel wordt het toepassingsgebied van het verdrag omschreven. De domeinen cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn zijn eronder begrepen. Het begrip "cultuur" wordt in zijn brede betekenis gebruikt en omvat aldus kunst, sociaal-cultureel werk, media, sport en vrijetijdsbesteding. Hierbij dient wel opgemerkt dat de sector sociaal-cultureel werk in Vlaanderen tot het culturele domein behoort, terwijl hij in Nederland tot de welzijnssector behoort. De samenwerking op het gebied van wetenschappen betreft zowel het wetenschapsbeleid als het wetenschappelijk onderzoek.

In het tweede artikel wordt het doel van het verdrag geformuleerd als zijnde het bevorderen van een rechtstreekse samenwerking op basis van wederkerigheid tussen overheden,

personen, instellingen en organisaties. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de grensgebieden.

In artikel drie van het verdrag wordt gesteld dat de wederzijdse samenwerking gericht is op de convergentie van het beleid – waar mogelijk en gewenst – en het op elkaar afstemmen van bestuurlijke, sociale, culturele, welzijns-, onderwijs- en wetenschappelijke stelsels. Het doel van de samenwerking is gelegen in het ontplooiën van een natuurlijke dynamiek van grensoverschrijdende samenwerking en een grotere mobiliteit tussen Nederland en Vlaanderen.

Het vierde artikel bepaalt dat er samenwerking wordt nagestreefd in en met derde landen. Als voorbeelden van bestaande samenwerking worden aangehaald: het Nederlands Instituut in Kaïro, het Institut Néerlandais in Parijs, het Theaterinstituut Nederland samen met de Brakke Grond, de Frankfurter Buchmesse 1993 en Liber 1995 in Barcelona, en de Biënnale in Venetië. De minister-president verklaart hierbij dat hij met de Nederlandse staatssecretaris Patijn heeft afgesproken dat Nederland en Vlaanderen elk een evaluatie zullen maken van die samenwerking, waaruit gezamenlijke conclusies zullen worden getrokken. De beide partijen zullen elkaar systematisch informeren over de uitvoering van hun culturele verdragen en protocollen met derde landen.

In het vijfde artikel wordt gestipuleerd dat de verdragspartijen, waar mogelijk, vooraf overleg voeren over in Europese organen en multilaterale fora in te nemen standpunten. Speciale aandacht gaat hierbij naar de positie van het Nederlands.

Het zesde artikel betreft de uitwisseling van informatie, documentatie en deskundigen.

Artikel zeven voorziet in de oprichting van een gemengde commissie, paritair samengesteld en bestaande uit ambtelijke en niet-ambtelijke leden. Deze commissie evalueert de uitvoering van het verdrag en brengt ter zake advies uit.

In artikel acht wordt bepaald dat de commissie periodiek overleg pleegt met de algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie, met het oog op de afstemming van de uitvoering van het cultureel verdrag op de activiteiten van de Nederlandse Taalunie.

Artikel negen regelt de inwerkingtreding van het verdrag.

In artikel tien wordt gesteld dat de toepassing van het verdrag kan worden uitgebreid tot de Nederlandse Antillen en Aruba door middel van een schriftelijke kennisgeving van de Nederlandse regering aan de Vlaamse regering. Aruba heeft de Nederlandse regering reeds om "medegelding" van het verdrag verzocht, de Nederlandse Antillen vinden dit niet wenselijk.

Artikel elf beëindigt, wat Vlaanderen betreft, de uitvoering van het Belgisch-Nederlands cultureel akkoord.

In artikel twaalf tenslotte, wordt de opzegging van het verdrag geregeld.

I.3. POLITIEKE COMMENTAAR

De minister-president verklaart met nadruk dat het in de bedoeling ligt om van dit verdrag meer te maken dan een louter symbool. Hiervoor zullen er dus nieuwe paden moeten worden ingeslagen, ondermeer rekening houdende met het feit dat er reeds veel samenwerking gebeurt op "het veld". Het verdrag moet dus niet alleen regeringssamenwerking re-

gelen of de ambitie hebben om alle samenwerking te centraliseren, maar moet vooral als een hefboom kunnen functioneren voor samenwerking op het terrein.

De minister-president formuleert in dit kader een aantal elementen die tezamen een voorstel van concept vormen voor de "nieuwe" werking van het "nieuwe" cultureel akkoord.

1. De Vlaams-Nederlandse culturele betrekkingen hebben een sui-generis karakter.

2. Hoofddoel van de Vlaams-Nederlandse culturele betrekkingen is te komen tot een structurele samenwerking met een grotere maatschappelijke betrokkenheid.

3. Het verdrag heeft niet alleen een symbolische maar ook een dynamische functie.

4. De gemengde commissie heeft een beperkte ambtelijke en een ruime niet-ambtelijke samenstelling van leden die onderwijs, kunst, wetenschappen en media kunnen overzien.

5. De gemengde commissie heeft als hoofdplicht problemen en acties te identificeren en anderen te stimuleren en aan te sporen tot concrete uitvoering.

Een aantal vragen blijven echter vooralsnog open staan.

1. Basisvraag is of de Nederlandse regering en het Nederlandse parlement eenzelfde conceptie hebben als Vlaanderen over de uitvoering van dit verdrag ?

2. Tweedens dient de vraag gesteld of de onderscheiden parlementen een rol kunnen spelen ? Hiermee wordt niet zozeer bedoeld in de onmiddellijke uitvoering van het verdrag, als wel naar aanleiding van de werking van het verdrag.

3. Wat zal de exacte verhouding met het Nederlandse Taalunie-verdrag zijn ?

Afrondend stelt de minister-president dat de conclusie zich opdringt dat het nieuw cultureel verdrag vooral een kans is om nog meer diepgang en betrokkenheid te realiseren in de Vlaams-Nederlandse culturele betrekkingen. Zijn succes zal afhangen van de politieke wil in beide landen om ruimte (inhoudelijk en budgettair) te geven aan nieuwe dynamieken en initiatieven.

II. ALGEMENE BESPREKING

Alle leden drukken unaniem hun tevredenheid, en zelfs vreugde, uit over de totstandkoming van dit cultureel akkoord met Nederland. Diverse leden menen echter dat er ook nog voldoende redenen zijn om die tevredenheid enigszins te temperen.

II.1. BLIJVENDE KNELPUNTEN IN DE RELATIE TUSSEN NEDERLAND EN VLAANDEREN

Een lid merkt bijvoorbeeld – onder verwijzing naar het storen van Vlaamse vrije radio's door Nederlandse zenders – op dat met dit cultureel akkoord niet alle punten van wrijving tussen Nederland en Vlaanderen worden weggewomen. Dergelijke knelpunten zijn ook niet enkel en alleen gesitueerd op het culturele vlak, maar liggen ook op het economische vlak. Het lid verwijst voor dit laatste onder andere naar de aanleg van de IJzeren Rijn (van vitaal belang voor de ontwikkeling van de Antwerpse haven) die door Nederland zou worden ge-

hinderd omwille van de potentiële concurrentie met de Betuwe-lijn.

II.2. GEPERCIPIEERDE VAAGHEID EN "KADER-KARAKTER" VAN HET VERDRAG

Ook op het louter culturele vlak liggen er nog knelpunten. Zo maken diverse leden de bedenking dat het verdrag slechts een kaderverdrag of een intentieverklaring is. Reden ook waarom het noodzakelijkerwijze wat vaag is. Diverse leden reserveren dan ook hun opinie met betrekking tot de deugdelijkheid van dit verdrag tot ze zicht krijgen op de concrete invulling.

II.3. TWEEJAARLIJKSE ALGEMENE CONFERENTIE

Allen zijn het erover eens dat deze implementatie niet zozeer door de beleidsmensen bepaald zal en moet worden, als wel door de mensen die werkzaam zijn in het "veld". Ter zake nemen diverse sprekers het door de heer Jozef Deleu op de hoorzitting van 8 februari 1996 geformuleerde voorstel over om twee-jaarlijks een grote conferentie te organiseren over de opvolging en de uitvoering van dit verdrag.

Een lid pleit er in dit verband voor om bij dit evenement het Algemeen Nederlands Verbond en het Algemeen Nederlands Congres – in het licht van hun historische taak – hierbij het voortouw te laten nemen. Hetzelfde lid meent dat er daarnaast, dan wel in samenwerking daarmee, ook een interparlementaire groep rond deze problematiek moet werken.

II.4. RELATIE TOT HET TAALUNIE-VERDRAG

Diverse leden betreuren ook de onduidelijke verhouding van het voorliggende verdrag tegenover het Taalunieverdrag. Volgens sommigen zullen hieruit onvermijdelijk bevoegdheidsconflicten en overlappingsen voortspruiten. Meerdere leden menen dat zulks voorkomen had kunnen worden door te werken via een uitbreiding van het werkingsveld van de Taalunie.

Andere sprekers brengen hiertegen dan weer in dat zulks vooreerst enkel post-factum zal kunnen blijken, en dat het vervolgens ook niet wenselijk lijkt om in het culturele domein tot echte bevoegdheidsafstand aan een supra-nationaal lichaam over te gaan.

Een lid nuanceert dit door te vermelden dat binnen de Taalunie, en meer bepaald in de Interparlementaire Commissie, reeds verschillende keren, bij eenparigheid, werd gevraagd om het Taalunie-verdrag te verruimen tot een "beperkt" cultureel verdrag tussen Vlaanderen en Nederland. Een totale overdracht van bevoegdheden op het gebied van het cultuurbeleid wordt met andere woorden ook door de Taalunie niet wenselijk geacht.

Een lid brengt in het midden dat hier in essentie opnieuw de vraag wordt gesteld naar de grens tussen "samenwerking" en "integratie". Zij pleit voor consequentie en meent dat er gestreefd moet worden naar het uitwerken van een gemeenschappelijk Nederlands-Vlaams cultuurbeleid, dat eventueel ook gefinancierd moet worden vanuit een gemeenschappelijk cultuurbudget.

De meeste leden vinden dit een te verregaand voorstel. Zij menen echter wel – ook weer in het verlengde van hetgeen gezegd werd op de hoorzittingen – dat er bij de uitvoering van het cultureel akkoord minstens gebruik moet worden gemaakt van het bestaande "instrumentarium" van de Taalunie.

Er blijkt hier enige onenigheid te bestaan tussen de leden omtrent de vraag of dit cultureel akkoord nu al dan niet méér dan vroeger structurele samenwerking met de Taalunie toelaat. Al naargelang men een minimalistische, dan wel een maximalistische interpretatie van artikel 8 van het verdrag volgt, verschilt men hierover van mening.

II.5. ANDERE INSCHATTING VAN HET VERDRAG IN NEDERLAND

In dit opzicht betreuren diverse leden ook dat er geen gedachtenwisseling mogelijk is geweest met Nederlandse parlementsleden over de inhoud van dit verdrag. De betrokken leden vrezen met name dat er in Nederland een geheel andere perceptie bestaat op het voorliggende cultureel akkoord. Sommigen vrezen zelfs dat Nederland eigenlijk helemaal geen vragende partij was voor een nieuw verdrag. Ook dit kan trouwens een reden te meer zijn waarom het cultureel akkoord zo minimalistisch is opgevat. Een discussie met Nederlandse parlementsleden had hieromtrent opheldering kunnen verschaffen.

II.6. ROL VAN DE PARLEMENTEN

In dezelfde zin betreuren verschillende commissieleden eveneens dat de invulling van het verdrag geheel buiten het parlement om zal gebeuren. De meeste leden zijn het er ter zake over eens dat dit een minder dan optimale situatie is. Er is dan immers ook geen parlementaire controle meer mogelijk op die uitvoering. Dit manco wordt door enkele leden des te erger bevonden wanneer ze de vergelijking maken met het Taalunie-verdrag, waar er wél een gemengde (inter)parlementaire commissie instaat voor het toezicht.

II.7. BESCHERMING VAN HET NEDERLANDS IN DE EUROPESE UNIE ALS EERSTE PRIORITEIT

Eveneens in parallel met de Taalunie poneren meerdere leden met grote stelligheid dat de bescherming en de promotie van het Nederlands binnen de ruimte van de Europese Unie één van de topprioriteiten moet zijn bij de concrete invulling van de uit het nieuwe cultureel verdrag voortvloeiende samenwerking.

II.8. VLAAMS-NEDERLANDS HUIS IN BRUSSEL

In de mate dat een gezamenlijk Vlaams-Nederlands Huis in Brussel aan de bovengenoemde doelstelling concreet gestalte kan geven, ondersteunen diverse leden dan ook die idee.

Een lid merkt hierbij op dat hij het bijzonder jammer vindt dat het verdrag wel (en terecht) speciale aandacht heeft voor de grensgebieden, maar geen specifieke vermelding maakt van Brussel. Volgens hem moet Brussel voor de Nederlandse cultuur het venster op de wereld en op Europa worden, het-

geen ipso facto samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen veronderstelt.

Spreker constateert met enige spijt dat het officiële Nederland de Brusselse Vlamingen nu maar al te vaak in de kou laat staan. Een euvel waaraan men minstens een begin van oplossing had kunnen geven door er in het verdrag specifiek aandacht aan te schenken. Een Vlaams-Nederlands Huis in Brussel ware volgens het lid – dat ook de eerder evasieve benadering ter zake in de beleidsbrief "Vlaanderen Internationaal" betreurt – hiervoor het aangewezen middel geweest.

Voor wat betreft de concrete invulling van het concept van een dergelijk huis, verwijst het lid uitvoerig naar de omschrijving die het Algemeen Nederlands Congres in 1992 gegeven heeft van de taken, middelen en structuren die het aangewezen en nuttig acht voor een dergelijk Nederlands-Vlaams Centrum in Brussel. Deze middelen en structuren zouden al bij al nog vrij beperkt kunnen uitvallen. Het kan immers niet in de bedoeling liggen een groots prestigeproject op te zetten. Ook is het niet de bedoeling er een bijkomend cultureel centrum, met een eigen programmatie, van te maken. Dergelijke ruimtes zijn er immers al genoeg in Brussel. Een bescheiden – maar qua opzet modern – centrum voor informatieverstrekking over de gehele Nederlandse taalgemeenschap en cultuurgemeenschappen, dat ook fungeert als ontmoetingsplaats voor hen die meer willen weten over de cultuur van Nederland en Vlaanderen, lijkt de spreker daarentegen een realistische en haalbare kaart te zijn.

II.9. DE FINANCIËLE MIDDELEN VOOR UITVOERING VAN HET VERDRAG

Diverse leden wijzen er verder met enige ongerustheid op dat er huns inziens ook geen budget voorzien is voor de uitvoering van dit verdrag in zijn globaliteit. Enkel voor bepaalde deelaspecten zijn er middelen voorzien. Allen zijn het erover eens dat er voldoende financiële middelen moeten worden voorzien voor een volwaardige implementatie.

De concrete invulling van dit nieuwe verdrag zou er volgens enkelen van hen zelfs toe moeten leiden dat het "veld" hierdoor meer financiële middelen ter beschikking krijgt dan in het verleden het geval was.

Een lid meent uit de (op 6 december 1995 gehouden) inleiding van de minister-president ook begrepen te hebben dat deze een 50/50-verdeling van de financiële lasten voor de samenwerking wenselijker acht dan de huidige tweederde/een derde-verhouding. Hij verwijst ook naar de hoorzitting van 8 februari waar door enkele specialisten uit het veld enige scepsis werd geuit tegenover de intentie om de financiële lasten gelijkelijk te verdelen. Spreker deelt deze scepsis en meent dat – behoudens een substantiële verhoging van de cultuurbegroting (die misschien wel wenselijk, maar niet haalbaar is) – de optie om de lasten gelijk te verdelen voorlopig niet realistisch is.

II.10. MEER UITGEBREIDE WERKINGSSFEER VAN HET NIEUWE CULTUREEL VERDRAG

Een lid meent tenslotte dat het voorliggende nieuwe cultureel verdrag met Nederland in wezen ook uitgebreider is dan de bestaande, klassieke, culturele akkoorden. Het lid haalt ten bewijze hiervoor aan dat ook de welzijnsmaterie nu in het werkveld van dit verdrag is opgenomen, hetgeen vroeger

niet het geval was. Het lid juicht toe dat hierdoor ook mogelijkheden worden geschapen qua grensoverschrijdende samenwerking inzake welzijnszorg.

III. REPLIEK VAN DE MINISTER-PRESIDENT

III.1. BETREFFENDE DE VERONDERSTELDE ALGEMEENHEID EN VAAGHEID VAN DE VERDRAGS-TEKST

Onder verwijzing naar de door hem in zijn inleiding verschaftte toelichting brengt de minister-president in herinnering dat Vlaanderen op grond van het Sint-Michielsakkoord volledig bevoegd is voor het afsluiten van internationale verdragen in zijn eigen bevoegdheidsfeer en binnen het afsprakenkader van de federatie. Zulks brengt met zich dat Vlaanderen ook moet leren handelen volgens het internationaal verdragenrecht.

Ook de internationale culturele samenwerking moet benaderd worden overeenkomstig de instrumenten en regels van het internationaal publiekrecht en meer in het bijzonder van het internationaal verdragenrecht.

Een dergelijke formele benadering brengt ipso facto een zekere algemeenheid met zich. Wil men dergelijke overeenkomsten immers soepel kunnen toepassen in de praktijk, dan moet men noodzakelijkerwijze ietwat vaag blijven.

Qua invulling wordt het verdrag derhalve wat we er zelf van (willen) maken. Het verdrag kan derhalve ook gezien worden als een opdrachtverklaring die we onderschrijven. De tekstformulering mag derhalve wel vaag zijn, ze is verre van vrijblijvend. Vooral ook het "veld" zal een belangrijke rol krijgen in de concretisering van dit alles.

Voor de Vlaamse regering zal de toetssteen van de uitvoering meer bepaald gelegen zijn in de instrumenten die ze voor uitvoering zal voorzien. Deze zijn : de gemengde commissie, een budget en het nodige personeel.

Daarnaast onderschrijft de minister-president ook ten volle het voorstel van de heer Jozef Deleu tot het houden van een tweejaarlijkse algemene conferentie ter stoffering en dynamisering van het verdrag.

III.2. BETREFFENDE DE DISCUSSIE OVER HET AL DAN NIET "INSCHUIVEN" VAN HET CULTUREEL VERDRAG IN HET NEDERLANDSE TAALUNIE-MODEL

De minister-president bevestigt met grote stelligheid dat er een bewuste keuze werd gemaakt om níét volgens het Nederlandse Taalunie-model te werken, en om het cultureel verdrag níét in te schuiven in het bestaande Taalunie-verdrag.

De visie dat de Taalunie-structuur hier de meest geëigende structuur zou zijn wordt door hem als al te romantisch en idyllisch van de hand gewezen. Tevens wijst hij er op dat het opteren voor de Nederlandse Taalunie-structuur (en dus tegen een separaat cultureel verdrag) vanuit parlementair oogpunt een fundamentele paradox inhoudt.

De Nederlandse Taalunie-structuur is immers gebaseerd op een reëel bestaande eenheid van taal. Een dergelijke eenheid is echter niet aanwezig op het gebied van cultuur. Tussen

Noord en Zuid blijven er, ondanks grote overeenkomsten, ook markante cultuurverschillen bestaan.

Daarenboven verschaft de Nederlandse Taalunie, op de keper beschouwd, in se niet meer mogelijkheden tot parlementaire controle. Want het Taalunie-verdrag is een supranationaal gegeven waarbij zowel de regeringen als de parlementen controlemacht uit handen geven. De Nederlandse Taalunie-structuur houdt met name in dat men delegatie geeft aan het Comité van Ministers en aan de uitsluitend met adviesbevoegdheid beklede Interparlementaire Commissie. Als concreet voorbeeld van de gevolgen van deze werkwijze haalt de minister-president de afwikkeling van het spellingdossier aan.

In het licht van deze twee elementen wordt dé kernvraag derhalve of de cultuurpolitiek in delegatie kan worden gegeven en in gemeenschap kan worden gebracht tussen Noord en Zuid. Naar de mening van de minister-president is zulks niét wenselijk. Cultuurpolitiek en taalpolitiek blijven voor hem twee verschillende zaken, die langs twee verschillende wegen moeten worden benaderd.

Wél treedt de minister-president de commissieleden inzoverre bij dat ook hij het nuttig acht om qua uitvoering van het cultureel akkoord te werken aan pragmatische koppelingen met de Nederlandse Taalunie.

III.3. BUDGET, PERSONEEL, MIDDELEN

Met betrekking tot de bezorgdheid die door enkele leden werd geuit over het ontbreken van middelen tot invulling van het cultureel verdrag, laat de minister-president opmerken dat de specifieke moeilijkheid hier gelegen is in het feit dat er geen gecordineerde of coherente "ijking" is van de middelen die nu worden besteed aan de culturele samenwerking met Nederland. Alles samengenomen, dat wil zeggen vanuit het inclusief beleid en vanuit de verschillende acties die ondernomen worden, wordt er nu – buiten de Taalunie om – ongeveer 100 miljoen frank (voorlopig cijfer voor 1996) besteed aan de uitvoering van het vroegere cultureel verdrag (106 miljoen over het jaar 1995).

De minister-president affirmeert dat die bedragen voor de uitvoering van het nieuwe cultureel akkoord met Nederland minstens moeten worden aangehouden. Hij sluit hierbij ook niet uit dat er eventueel bijkomende middelen zullen worden uitgetrokken voor een meer herkenbare invulling van dit cultureel verdrag.

Eveneens ten behoeve van de herkenbaarheid heeft de minister-president aan de administratie gevraagd om hieromtrent een horizontale begroting op te maken.

Qua uitvoeringspersoneel wijst de minister-president er eerst en vooral op dat – in het licht van de toegenomen internationale en Europese verplichtingen die op Vlaanderen rusten – de statutaire personeelsbezetting van de Administratie Externe Betrekkingen werd opgetrokken van 22 tot ongeveer 50 personen. Binnen dit kader zal een ambtenaar specifiek verantwoordelijk worden voor de coördinatie van de opvolging en de invulling van het nu voorliggende cultureel verdrag.

Inzake de bij artikel 7 van het verdrag in te stellen gemengde commissie benadrukt de minister-president dat deze in zijn visie zeker geen ambtelijke invulling mag krijgen. De commissie moet volgens hem zo worden ingevuld dat er een meerderheid van niet-ambtenaren in zetelt.

Verder stelt de minister-president dat hij inzake de verdeling van de financiële lasten bij samenwerkingsprojecten inderdaad steeds minder te vinden is voor de nu gehanteerde tweederde-eenderde-verdeelsleutel. Deze ongelijke bijdrage heeft immers ook een ongelijke inspraak en return tot gevolg. Daarom zou hij liever een meer selectieve regel willen gehanteerd zien. Hij haalt hierbij het voorbeeld aan van de samenwerking op onderwijsgebied. Dit is een domein waar men sowieso maar moeilijk een fifty-fifty-verhouding zou kunnen aanhouden. Een lastenverdeling naar rato van het aantal studenten en van het bevolkingsaantal lijkt hier dan ook meer aangewezen. Voor een aantal andere gemeenschappelijke projecten acht de minister-president een samenwerking op voet van gelijkheid echter wél aangewezen. Afrondend stelt de minister-president dat Vlaanderen hoe dan ook moet proberen weg te raken uit de "adjunct-formule", en moet streven naar een volwaardig partnerschap.

III.4. VLAAMS-NEDERLANDS HUIS IN BRUSSEL

Ter zake de problematiek van een Vlaams-Nederlands Huis in Brussel is de minister-president de mening toegedaan dat in de meest zuidelijk gelegen stad van het Nederlands taalgebied een herkenbaar aanspreekpunt aangewezen zou zijn. En dit des te meer in de context van het Europees gegeven. Hij bevestigt dan ook dat een versterking van de aanwezigheid van de Nederlandse cultuur in Brussel zeker één van de agendapunten zal zijn bij de uitvoering van dit cultureel verdrag.

Tegelijkertijd meent hij echter dat ook een aantal nuances zich opdringen. Zo moet het nu al duidelijk zijn dat er niet per se een nieuw groot instituut moet worden opgericht. De inhoud is immers belangrijker dan de vorm. Over de juiste formule moet derhalve nog verder denkwerk worden verricht. Daarenboven stelt de minister-president dat het niet de bedoeling kan zijn om Vlaamse middelen aan te reiken voor een instituut dat slechts een "dependance" van de Nederlandse ambassade zou zijn.

Concluderend stelt de minister-president dat men eerst vanonderuit tot een consensus moet komen over de inhoud. Later kunnen dan de daarvoor benodigde middelen worden uitgetrokken.

III.5. VARIA.

Desgevraagd bevestigt de minister-president dat men in Nederland inderdaad iets minder de nood gevoelde aan een nieuw cultureel akkoord. Desalniettemin wijst hij er op dat de goedkeuring van dit verdrag een nieuwe periode van samenwerking zou moeten inluiden. Bij deze samenwerking lijkt het hem echter niet wenselijk dat men zo ver zou gaan ook het cultureel beleid af te staan aan een supranationaal orgaan, genre Taalunie (cfr. ook supra).

Inzake de door sommige commissieleden bepleite samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen op media-gebied, en meer bepaald inzake het opzetten van een gezamenlijke televisie-zender, kan de minister-president nog meedelen dat hij hieromtrent contacten heeft gehad met de bevoegde Nederlandse staatssecretaris voor Europese Zaken, de heer Pattijn. Uit deze contacten moet blijken dat een gezamenlijk televisie-net niet mag uitgesloten worden als denkpiste, hoewel het ongetwijfeld een zeer kostelijk project zou worden en in al zijn aspecten verder onderzocht moet worden.

De minister-president bevestigt tenslotte uitdrukkelijk dat er in het kader van de Nederlands-Vlaamse samenwerking, versterkte aandacht moet en zal gaan naar de grensgebieden én naar Brussel.

IV. EINDSTEMMING

Ter stemming gelegd wordt het enig artikel van het "ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995" bij unanimitéit met 11 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

Fred DIELENS

De voorzitter,

Jef SLEECKX
